

1. ภาพรวม

1.1 ความเป็นมา ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนและผู้นำประเทศจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ทหารู้กัน ในห้วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ในปี 2540 (ค.ศ. 1997) ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย (Asia Financial Crisis) โดยต่อมาในปี 2542 (ค.ศ. 1999) การประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three (APT) Summit) ได้จัดขึ้นอย่างเป็นทางการและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

1.2 กลไกการดำเนินความสัมพันธ์

(1) การประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม (APT Summit) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 24 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

(2) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนบวกสาม (APT Senior Officials' Meeting) ครั้งล่าสุดจัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

(3) การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนบวกสาม (APT Foreign Ministers' Meeting) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 22 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

(4) การประชุมคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนร่วมกับเอกอัครราชทูตประเทศประจำอาเซียนของประเทศบวกสาม ณ กรุงจาการ์ตา (Committee of Permanent Representatives (CPR) Plus Three) ครั้งล่าสุด เป็นครั้งที่ 16 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2565 ที่สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา

(5) กลไกรายสาขาในระดับรัฐมนตรีและระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส

(6) การประชุมใน track อื่น ๆ

1.3 สาขาความร่วมมือ ครอบคลุมความร่วมมือเฉพาะด้าน (functional cooperation) รวม 24 สาขา¹ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม EAVG I และ กลุ่ม EAVG II ในการผลักดันที่มุ่งไปสู่เป้าหมายระยะยาวในการเป็นประชาคมเอเชียตะวันออก (East Asia community: EAc) และประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก (East Asia Economic community: EAEC) โดยมีแผนงานความร่วมมืออาเซียนบวกสาม ค.ศ. 2018 - 2022 (APT Cooperation Work Plan 2018-2022)² เป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงานตามกลไกรายสาขา ล่าสุด ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ 24 เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2564 ได้รับทราบรายงานความคืบหน้าฉบับที่ 4 (4th Progress Report on the Implementation of the ATP Cooperation Work Plan 2018-2022) จัดทำโดยสำนักเลขาธิการอาเซียน

1.4 ปัจจุบัน กัมพูชาเป็นประธานและประเทศผู้ประสานงานกรอบอาเซียนบวกสาม (ควบคู่กับการเป็นประธานอาเซียน)

¹ สาขาความร่วมมือ ประกอบด้วย (1) การเมืองความมั่นคง (2) อาชญากรรมข้ามชาติ (3) การค้าการลงทุน (4) การเงินการคลัง (5) การท่องเที่ยว (6) การเกษตรและป่าไม้ (7) พลังงาน (8) เหมืองแร่ (9) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (10) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (11) สิ่งแวดล้อม (12) การพัฒนาชนบทและการจัดความยากจน (13) สวัสดิการสังคม (14) การสูงวัยอย่างมีศักยภาพ (15) เยาวชน (16) สตรี (17) การพัฒนาราชการ (18) แรงงาน (19) วัฒนธรรมและศิลปะ (20) ข้อมูลและสื่อสารสนเทศ (21) การศึกษา (22) การบริหารจัดการภัยพิบัติ (23) สาธารณสุข และ (24) ความเชื่อมโยง

² แผนงานฯ ฉบับปัจจุบัน จัดทำขึ้นเพื่อทดแทนแผนงานฯ ค.ศ. 2007 - 2017 (APT Cooperation Work Plan 2007 - 2017)

2. ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

2.1 กลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก รุ่นที่ 1 (East Asia Vision Group I: EAVG I) เป็นข้อเสนอของอดีตรัฐมนตรีต่างประเทศเกาหลี (Kim Dae-jung) ในปี 2541 (ค.ศ. 1998) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากประเทศอาเซียนบวกสาม เพื่อกำหนดแนวทางความร่วมมือในทศวรรษที่ 21 โดยเสนอจัดตั้งการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และผลักดันแนวคิดประชาคมเอเชียตะวันออก (EAC)

2.2 กลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก รุ่นที่ 2 (EAVG II) เป็นข้อเสนอของอดีตรัฐมนตรีต่างประเทศเกาหลี (Lee Myung-bak) ในปี 2555 (ค.ศ. 2012) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม สมัยพิเศษ เพื่อฉลองครบรอบ 15 ปี โดยเสนอให้กำหนดเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก (EAEC) ภายในปี 2563

3. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

3.1 ภาพรวม กลไกหลักคือการประชุม ASEAN Economic Ministers (AEM) Plus Three Consultations ที่ประชุมฯ ครั้งล่าสุด ครั้งที่ 24 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล รับรองแผนงานความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ค.ศ. 2021-2022 และรับทราบผลการดำเนินการ “APT Plan of Action on Mitigating the Economic Impact of the COVID-19 Pandemic”

3.2 การคลัง กลไกหลักคือการประชุม ASEAN+3 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting (AFMGM+3) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 25 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2565 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

(1) ข้อริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) เป็นการยกระดับ Chiang Mai Initiative (CMI) ที่ได้ริเริ่มขึ้นเมื่อปี 2543 (ค.ศ. 2000) ซึ่งเป็น multilateral currency swap arrangement เพื่อสร้างความมั่นคงด้านการเงินในภูมิภาคและรับมือกับวิกฤตการณ์ทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น โดย CMIM จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553 (ค.ศ. 2010) เพื่อเป็น reserve pool ตามสัดส่วนที่คำนวณจากสัดส่วนในการลงขัน ล่าสุด ที่ประชุม AFMGM+3 ครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2563 เห็นชอบต่อ CMIM ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2564³

(2) สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคอาเซียนบวกสาม (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office: AMRO) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2554 (ค.ศ. 2011) โดยตั้งอยู่ที่สิงคโปร์ ทำหน้าที่วิเคราะห์และประเมินสถานะเศรษฐกิจสนับสนุน CMIM และช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสาม โดยยกระดับเป็นองค์การระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 (ค.ศ. 2016) ปัจจุบัน ผู้อำนวยการฯ คือ นายโทนิชิริ โอดิ (Mr. Toshinori Doi)

(3) ข้อริเริ่มตลาดพันธบัตรเอเชีย Asian Bond Market Initiative (ABMI) เป็นนโยบายเพื่อสนับสนุนให้นำเงินออมในภูมิภาคมาลงทุนในระยะยาว โดยการพัฒนตลาดตราสารหนี้ของภูมิภาค กลไกหลักประกอบด้วยหน่วยงานค้าประกันสินเชื่อการลงทุน Credit Guarantee and Investment Facility (CGIF) ซึ่งอยู่ภายใต้ Asia Development

³ สาระสำคัญ ได้แก่ (1) สมาชิกได้รับความช่วยเหลือทางการเงินในส่วนของ “IMF De-linked Portion” เพิ่มมากขึ้นจากเดิมร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 40 (2) สมาชิกสามารถสมทบเงินในสกุลท้องถิ่นได้ตามความสมัครใจ และ (3) กำหนดอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ (ยกเลิกการใช้ London Interbank Offered Rate (LIBOR) ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของอังกฤษ ปัจจุบัน CMIM มีวงเงินความช่วยเหลือ 240 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นส่วนของไทย 9.104 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้กันเงินทุนสำรองเพื่อสมทบในกลไก CMIM ตามจำนวนดังกล่าวแล้ว

Bank (ADB) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรโดยภาคเอกชน โดย AMBI ได้ส่งเสริมพันธบัตรสีเขียว ออกตราสารหนี้สกุลเงินท้องถิ่น สร้างมาตรฐาน และประสานกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับตลาดตราสารหนี้

3.3 สภาธุรกิจเอเชียตะวันออก (East Asia Business Council: EABC) จัดตั้งเมื่อปี 2547 (ค.ศ. 2004) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เพื่อ (1) ให้มุมมองและข้อเสนอแนะของภาคเอกชนต่อภาครัฐ และ (2) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนในประเทศอาเซียนบวกสาม ทั้งนี้ ได้จัดการประชุม ASEAN+3 Leaders' Interface with East Asia Business Council ระหว่างผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสามกับผู้แทน EABC ครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

3.4 การประชุม ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry Meeting with Plus Three Countries (AMAF+3) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 21 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล มุ่งเน้นสาขาความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้บริบทของโควิด-19

(1) องค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve: APTERR) จัดตั้งขึ้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2554 (ค.ศ. 2011) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยแบ่งเป็น 3 โปรแกรม (Tier) คือ (1) สำรองในรูปแบบสัญญาซื้อขาย (Earmarked Reserve) ล่วงหน้าหากเกิดภัยพิบัติ (2) สำรองในรูปแบบสัญญาซื้อขาย เมื่อเกิดภัยพิบัติทันที (3) ปริมาณข้าวหลังเกิดภัยพิบัติในรูปแบบการสำรองจริง (Physical Stock) ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการฯ ตั้งอยู่ที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์⁴ ทั้งนี้ เมื่อปี 2561 ที่ประชุมฯ AMAF+3 ครั้งที่ 18 ที่กรุงฮานอย เห็นชอบให้แก้ไขเอกสารแนบ 2 ของความตกลงฯ เพื่อต่ออายุการบริจาคเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการของสำนักเลขาธิการฯ ในช่วง ปี 2561-2565⁵ โดยสมาชิกอาเซียนบวกสามรวม 12 ประเทศ (ยกเว้นจีน) ได้ยื่นสัตยาบันสารแล้ว

(2) ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารอาเซียน (ASEAN Food Security Information System: AFSIS) เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารผ่านการพัฒนาาระบบสารสนเทศการเกษตร ริเริ่มโดยที่ประชุม AMAF+3 ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2545 (ค.ศ. 2002) มอบหมายให้ไทย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) เป็นผู้ดำเนินการ AFSIS โดยมีหน้าที่หลักในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลผ่าน www.aptfssis.org

3.5 การท่องเที่ยว การประชุม Meeting of ASEAN Plus Three Tourism Ministers (M-ATM-3) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 21 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2565 ที่จังหวัดสีหนุวิลล์ กัมพูชา

3.6 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประชุม ASEAN Committee on Science, Technology and Innovation Plus Three (COSTI+3) มีกิจกรรมสำคัญ อาทิ APT Junior Science Odyssey, ASEAN+3 Centre for Gifted in Science Board of Directors Meeting, ASEAN+3 Teachers Workshop และ Student Camp for the Gifted in Science

3.7 ความเชื่อมโยง ที่ประชุม APT Summit ครั้งที่ 22 ในปี 2562 ได้รับรองเอกสาร APT Leaders' Statement on Connecting the Connectivities Initiative ซึ่งเน้นย้ำความเชื่อมโยงในภูมิภาค โดยการสอดประสานนโยบายความ

⁴ โดยมีนายชาญพิทยา ฉิมพาลี (อดีตรองอธิบดีกรมการค้าข้าว) เป็นผู้จัดการทั่วไปคนปัจจุบัน วาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี (11 พ.ค. 2562 – 10 พ.ค. 2565) ทั้งนี้ ไทยได้ให้สถานะทางนิติบุคคล รวมทั้งเอกสิทธิ์และการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ชาวต่างชาติของสำนักเลขาธิการฯ

⁵ อัตราการบริจาคต่อปี คือ 8,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ยกเว้นกัมพูชา สเปน, ลาว และเมียนมา ประเทศละ 6,000 ดอลลาร์สหรัฐ และ 75,000 ดอลลาร์สหรัฐสำหรับแต่ละประเทศอาเซียนบวกสาม

เชื่อมโยงระหว่าง MPAC 2025 และยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยงในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐาน การค้าและการลงทุน และการพัฒนาขีดความสามารถของบริการ เป็นต้น

4. ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

4.1 สิ่งแวดล้อม การประชุม APT Environment Ministers Meeting (AMME+3) เป็นกลไกหลัก โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ APT Youth Environment Forum (AYEF) ล่าสุด AYEF ครั้งที่ 5 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8 – 13 กันยายน 2562

4.2 การพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ประชุม APT Summit ครั้งที่ 19 ในปี 2559 ที่เวียงจันทน์ ได้รับรอง APT Leaders' Statement on Promoting Sustainable Development Cooperation เพื่อส่งเสริมการแก้วิกฤล ระหว่าง UN 2030 Agenda for Sustainable Development และ ASEAN Community Vision 2025

4.3 ขยะทะเล ที่ประชุม APT Summit ครั้งที่ 21 ในปี 2561 ที่สิงคโปร์ ได้รับรอง APT Marine Plastic Debris Cooperative Action Initiative เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการปัญหาขยะทะเล

4.4 การพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน การประชุม ASEAN Senior Officials Meeting on Rural Development and Poverty Eradication Plus Three (SOMRDP+3) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 13 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2564

4.5 สวัสดิการสังคม การประชุม ASEAN Ministerial Meeting on Social Welfare and Development Plus Three (AMMSWD+3) และ Senior Officials on Social Welfare and Development Plus Three (SOMSWD+3) เป็นกลไกหลัก โดยจะจัดขึ้น 3 ปีต่อครั้ง SOMSWD+3 ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 15 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

4.6 การสูงวัยอย่างมีศักยภาพ ที่ประชุม APT Summit ครั้งที่ 16 เมื่อปี 2559 ได้รับรอง APT Statement on Active Ageing เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชากรผู้สูงอายุในสังคม

4.7 สตรี การประชุม APT Committee on Women (ACW+3) จัดตั้งเมื่อปี 2552 เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับแก้ปัญหาความยากจนในหมู่สตรี ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 12 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

4.8 เยาวชน การประชุม APT Ministerial Meeting on Youth (AMMY+3) และ APT Senior Officials Meeting on Youth (SOMY+3) เป็นกลไกหลัก AMMY+3 ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 13 จัดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 ที่เวียงจันทน์

4.9 การพัฒนาราชการ การประชุม APT Conference on Civil Service Matters (ACCSM+3) จัดตั้งเมื่อปี 2553 โดยมี การรับรอง Laung Prabang Joint Declaration on APT Civil Service Cooperation ล่าสุดได้มีการจัด ACCSM+3 Focal Point เมื่อเดือนมิถุนายน 2562 ที่กรุงเทพฯ เพื่อเตรียมการจัดทำแผน ACCSM+3 Work Plan เพื่อทดแทน ACSSM+3 Work Plan 2016-2020

5.10 แรงงาน การประชุม APT Labour Ministers Meeting (ALMM+3) ครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 11 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยที่ประชุมฯ ได้รับรองแผนงานฉบับแรก Work Plan 2021-2025

5.11 วัฒนธรรม การประชุม APT Ministers Responsible for Culture and Arts (AMCA+3) และ APT Senior Officials on Culture and Arts รวมทั้ง APT Cooperation Network (APTCNN) เป็นกลไกหลัก AMCA+3 ครั้งล่าสุด

เป็นครั้งที่ 8 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2562 ที่อินโดนีเซีย ที่ประชุมฯ ได้รับรอง APT Work Plan on Cooperation in Culture and Arts 2018-2021

4.12 ข้อมูลและสื่อสารสนเทศ การประชุม APT Ministers Responsible for Information (AMRI+3) ครั้งล่าสุด เป็นครั้งที่ 5 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2561 ที่สิงคโปร์ ที่ประชุมฯ ได้รับรองแผนการดำเนินงาน APT Cooperation through Information and Media 2018-2023

4.13 ด้านสาธารณสุข การประชุม APT Health Ministers Meeting (AHMM+3) และ APT Senior Officials Meeting (SOMHD+3) เป็นกลไกแรกที่ริเริ่มความร่วมมือในการรับมือกับโควิด-19 ตั้งแต่เริ่มมีการแพร่ระบาด ล่าสุด ได้จัดการประชุม AHMM+3 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2565 ที่เกาะบาห์ลี โดยได้ให้ความเห็นชอบการจัดตั้งศูนย์อาเซียนด้านภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขและโรคอุบัติใหม่ (ASEAN Centre for Public Health Emergencies and Emerging Diseases: ACPHEED) โดยไทยจะเป็นที่ตั้งของสำนักเลขาธิการ (Secretariat Office) และจะมี facilitating office 3 แห่ง โดยไทยจะรับผิดชอบด้านการตอบสนอง (Response) เวียดนาม ด้านการป้องกัน (Prevention) และ อินโดนีเซีย ด้านการตรวจสอบ (Detect)

5. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาสังคม (Track 1.5 และ Track 2) มีกลไกหรือหลัก ได้แก่

5.1 Network of East Asia Think Tanks (NEAT) เป็นกลไกการหารือระหว่างภาควิชาการในประเทศอาเซียนบวกสาม โดยนำเสนอข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม APT Summit เพื่อรับทราบทุกปี ล่าสุด ที่ประชุม NEAT Country Coordinator Meeting (NEAT CCM) ครั้งที่ 34 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564 ได้หารือถึงแนวทางการรับมือกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 การฟื้นฟูสังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือ MSMEs

5.2 การประชุม East Asia Forum (EAF) เป็นกลไกระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2546 โดยหารือในหัวข้อที่หลากหลาย ล่าสุด เป็นครั้งที่ 20 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 – 20 ธันวาคม 2565 ที่เมืองญาจาง โดยเวียดนามเป็นเจ้าภาพ ภายใต้หัวข้อ 25th Anniversary of ASEAN Plus Three Cooperation: Recovering Together, Growing Together towards Inclusive, Equitable and Sustainable Development in East Asia มีการหารือใน 4 หัวข้อ ได้แก่ (1) The Past 25 Years of ASEAN Plus Three Cooperation for Peace, Security and Prosperity in East Asia (2) Building Regional and National Health Capacities for Better Resilience to Future Public Health Emergencies in East Asia (3) Strengthening Economic and Financial Cooperation for Sustained Recovery and Growth in East Asia และ (4) The Next 25 Years of ASEAN Plus Three Cooperation toward Inclusive, Equitable and Sustainable Development in East Asia

6. ASEAN Plus Three Cooperation Fund (APTCF) คือกองทุนความร่วมมืออาเซียนบวกสาม ตั้งขึ้นเมื่อปี 2552 เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบอาเซียนบวกสาม มีเงินทุนเริ่มต้น 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยใช้อัตราส่วนการสทบ 3: 3: 1 (จีน: ญี่ปุ่น: สาธารณรัฐเกาหลี: อาเซียน) ล่าสุด ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 เท่ากับ 3,920,654 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามรายงานต่อที่ประชุม CPR Plus Three ครั้งที่ 14

7. APT Website (aseanplusthree.asean.org) เป็นข้อริเริ่มของไทยในช่วงการเป็นประธานอาเซียนในปี 2562 โดยจัดทำ website ผ่านเงินสนับสนุนจาก APTCF ภายใต้การดูแลของสำนักเลขาธิการอาเซียน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ APT

8. พัฒนาการล่าสุด

8.1 การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนบวกสาม (APT Senior Officials' Meeting) เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2565 ผ่านระบบการประชุมทางไกล ที่ประชุมฯ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนงานความร่วมมืออาเซียนบวกสาม ค.ศ. 2018 – 2022 และหารือการเจรจาเพื่อจัดทำแผนงานความร่วมมือฉบับใหม่ ค.ศ. 2023 – 2027 โดยย้ำถึงความสำคัญของอาเซียนบวกสามในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมความร่วมมือเฉพาะด้านในภูมิภาค อาทิ การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของภูมิภาคในการรับมือกับความท้าทายในอนาคต รวมทั้งการเตรียมการสำหรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยเน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของห่วงโซ่อุปทาน การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาทุนมนุษย์ ตลอดจนการพัฒนาที่ยั่งยืน ไทยเน้นย้ำความสำคัญกับความร่วมมือด้านสาธารณสุข การฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืน และความมุ่งมั่นของไทยในการส่งเสริมการดำเนินการของศูนย์อาเซียนด้านภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขและโรคอุบัติใหม่ (ASEAN Centre for Public Health Emergencies and Emerging Diseases: ACPHEED) ในฐานะที่ไทยจะเป็นที่ตั้งของสำนักเลขาธิการของศูนย์ฯ นอกจากนี้ ยังได้ผลักดันการสานต่อข้อริเริ่มการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยง และเชิญชวนให้ประเทศบวกสามแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินการตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy Model: BCG)

8.2 การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนบวกสาม (APT Foreign Ministers' Meeting) ครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 ที่กรุงพนมเปญ ที่ประชุมฯ เห็นชอบแผนงานฯ ฉบับใหม่ ค.ศ. 2023 - 2027 ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของอาเซียนบวกสามในฐานะกลไกหลักในการส่งเสริมความร่วมมือเฉพาะด้านในภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการรับมือกับความท้าทายในอนาคต และเพิ่มเติมเนื้อหาสำคัญโดยเฉพาะการเตรียมการสำหรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในอนาคต ความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ การส่งเสริมเครือข่ายเมืองอัจฉริยะและการพัฒนาที่ยั่งยืน ความเชื่อมโยงดิจิทัล การพัฒนาทุนมนุษย์ การพัฒนาขีดความสามารถเพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ 4IR ตลอดจนการรับมือกับประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่และสิ่งแวดล้อม

8.3 การประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม (APT Summit) ครั้งที่ 25 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2565 ที่กรุงพนมเปญ ที่ประชุมฯ เห็นพ้องว่ากรอบอาเซียนบวกสามเป็นกลไกสำคัญในการขยายความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม และการรับมือวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข และการฟื้นฟู และได้เน้นย้ำจุดแข็งและบทบาทของกรอบอาเซียนบวกสามในฐานะกรอบความร่วมมือหลักสำหรับเสริมสร้างความแข็งแกร่งของภูมิภาคและประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญต่อประเด็นความมั่นคงด้านสาธารณสุข ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การเสริมสร้างความเชื่อมโยงอย่างไร้รอยต่อ และการส่งเสริมสันติภาพที่ยั่งยืน

ด้านสาธารณสุข ที่ประชุมฯ สนับสนุนความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข เพื่อเตรียมความพร้อมของภูมิภาคในการรับมือกับวิกฤตการณ์และภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขในอนาคต ซึ่งรวมถึงการให้ความสำคัญและดูแลสุขภาพจิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งนี้ ไทยได้เน้นย้ำการสนับสนุนการทำงานของ RRMS และการจัดตั้ง APT Reserve เพื่อการสนับสนุนกองทุนอาเซียนเพื่อรับมือกับโควิด-19 และการผลักดันหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage) ในภูมิภาค

ด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา ที่ประชุมฯ เน้นย้ำความร่วมมือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านการดำเนินงานตามกรอบการฟื้นฟูที่ครอบคลุมของอาเซียน (ASEAN Comprehensive Recovery Framework: ACRF) การส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน เน้นย้ำการใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจดิจิทัล การเตรียม

ความพร้อมก้าวสู่ยุค 4IR การให้ความช่วยเหลือ MSMEs ให้เข้าถึงตลาดและแหล่งเงินทุน การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่
จาก RCEP ตลอดจนการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือที่มีอยู่แล้วอย่างเต็มประสิทธิภาพ อาทิ CMIM
เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินการคลัง และ APTERR เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ ไทยยังได้
เสนอให้แสวงหาความร่วมมือระดับภูมิภาคในการสอดประสานนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของ
ประเทศบวกสามกับ BCG Model

* * * * *

กองความสัมพันธ์กับคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ | กรมอาเซียน | ธันวาคม 2565